

pastor, redenaar en teoloog onderskeidelik. In die geval van die eerste groep bespreek hy dele soos 1 Tessalonisense 2:14-16 en Romeine 11:11-14 en toon aan dat Paulus se denke nie werklik as inkonsekwent beskou kan word nie aangesien dit Paulus se optrede as pastor verteenwoordig waar hy onderskeidelik die Tessalonisense probeer aanmoedig en die Romeine tot eenheid in eie geledere maan. In die geval van die tweede groep bespreek Van Spanje dele soos Galasiërs 3:1-14 en 3:15-20 en toon aan dat Räsänen nie rekening hou met Paulus se retoriese strategie nie. In die geval van die derde groep bespreek Van Spanje dele soos Romeine 2 en 7:1-6 en voer aan dat Paulus nie inkonsekwent is soos wat Räsänen beweert nie.

Myns insiens in Van Spanje se werk 'n baie belangrike toevoeging tot die navorsing oor Paulus se siening van die wet en Israel. So ver ek weet, is Van Spanje se werk die eerste volledige bespreking van Räsänen se perspektief in hierdie verband. Nuwe-Testamentici is deeglik bewus van Räsänen se werk en verwys gereeld daarna, maar Van Spanje se studie is die eerste volledige en sistematiese studie daarvan. Sy studie spreek van deeglike kennis van sowel Räsänen as ander Nuwe-Testamentici se beskouinge. Die belangrikste bydrae wat Van Spanje lewer, is dat hy op 'n sistematiese, goedverantwoorde manier ernstige leemtes in Räsänen se perspektief uitwys. Verder bied hy myns insiens 'n baie aanvaarbare verklaring vir die sogenaamde inkonsekwentheid in Paulus se siening. Geen studie van Paulus se siening oor die wet en Israel sal in die toekoms Van Spanje se bydrae kan ignoreer nie.

Prof. D. F. Tolmie.

L. Thurén

DERHETORIZING PAUL. A DYNAMIC
PERSPECTIVE ON PAULINE THEOLOGY AND
THE LAW

WUNT 124. 2000. Tübingen: Mohr Siebeck. 213 pp.
DM 138.00.

Derhetorizing Paul is 'n baie interessante en insiggewende boek. Thurén se vertrekpunt is dat 'n mens nie kan probeer om Paulus se teologie uit sy briewe te rekonstrueer nie sonder om deeglike rekening te hou met die feit dat die briewe geleentheidsgeskrifte is wat binne 'n spesifieke retoriese konteks ontstaan het en dus almal sterk retoriese kenmerke vertoon. Om Paulus se teologie te verstaan, moet teoloë nie net bewus wees van hierdie

Resensies/Reviews

retoriese aspekte nie, maar inderdaad eers die briewe “deretoriseer” voordat hulle poog om die teologie te reconstrueer. Thurén illustreer hierdie benadering deur een van die moeilikste sake in die Pauliniese navorsing, naamlik deur Paulus se siening van die wet. Hy bespreek opeenvolgens Paulus se siening van die wet in Galasiërs, in Romeine en 1 Korintiërs (onder die interessante opskrif “the law strikes back!”), en, laastens, die vraag “Wat was volgens Paulus verkeerd met die wet?” Deurgaans let Thurén baie noukeurig op die retoriese aspekte en probeer dan ook onderskei tussen dit wat toegeskryf kan word aan die retoriese situasie en wat regtig Paulus se siening sou wees.

Myns insiens is Thurén se studie ’n belangrike bydrae tot die verstaan van Paulus se teologie. Die leemte wat hy uitwys, is dat retoriese analises van Paulus se briewe dikwels deur die Nuwe-Testamentici wat op Paulus se teologie konsentreer, as iets apart en soms selfs irrelevant vir die verstaan van Paulus se teologie beskou word. Thurén slaag daarin om die relevansie van retoriese analises vir die verstaan van Paulus se teologie aan te dui. Ek kan nie orals met sy interpretasie saamstem nie, byvoorbeeld ten opsigte van sekere aspekte van Paulus se siening van die wet in Galasiërs. Ek stem nie saam met sy siening dat Paulus gedink het dit is onmoontlik om te doen wat die wet vra nie. (Hy was wel van mening dat dit ’n doodloopstraat is aangesien ’n mens deur die geloof in Christus geregverdig word.) Ek dink ook dat Thurén se reconstruksie van Paulus se siening van die wet in Galasiërs dalk uiteindelik te positief is, maar miskien sal ander Nuwe-Testamentici anders oordeel.

Samevattend: Thurén se studie is ’n belangrike en noodsaaklike bydrae tot die debat oor Paulus se teologie — en spesifiek ten opsigte van Paulus se siening van die wet.

Prof. D. F. Tolmie.

John Macquarrie

TWENTIETH CENTURY RELIGIOUS THOUGHT

London: SCM. 2001. 496 pp.

Hierdie klassieke werk verskyn in dié uitgawe (die vyfde sedert 1963) met volledige en uitgebreide aandag aan die jongste temas in die filosofie en